

Oslavujte Hospodina, lebo je dobrý, lebo jeho milosť trvá na veky. Nech tak povedia vykúpení Hospodinovi, ktorý ich vykúpil z ruky protivníka. A zhromaždil ich zo zemí, od východu a od západu, od polnoci aj od mora. Žalm 107:1–3

Tento žalm povzbudzuje vykúpených, aby prinášali Hospodinovi vďaku, aby Ho oslavovali, aby Ho zvelebovali. Robí to prostredníctvom štyroch príbehov, štyroch obrazov, ktoré sú v ňom opísané. Prvý príbeh je zapísaný vo veršoch 3–9. Druhý príbeh je uvedený vo veršoch 10–16. Tretí vo veršoch 17–22 a štvrtý vo veršoch 23–32. Vo veršoch 33 a 34 sú uvedené ponaučenia. Skôr než začneme rozjímať nad Žalmom 107, celý si ho prečítajme.

Žalm vyučuje o milosti Hospodinovej. Hovorí to verš 43: „nech porozumejú milosti Hospodinovej“. Kto je múdry, nech ostríha, nech rozvažuje, nech si to zoberie k srdcu a: „nech porozumejú, čo je milosť Hospodinova“. Mnohokrát Boha neuctievame a neďakujeme mu za Jeho milosť, lebo si neuvedomujeme úžasný skutok vykúpenia, ktoré On pre nás urobil. Spomenutými štyrmi príbehmi apeluje Žalm 107 na nás, prečo máme Hospodinovi ďakovať. Sú to štyri obrazy spasenia (milosti).

Prvý príbeh (obraz) spasenia – od verša tri až po verš deväť. V týchto veršoch sa hovorí o ľuďoch, ktorí blúdia po púšti, po pustej ceste a nemajú miesto, kam by sa uchýlili. Môžeme si živo predstaviť, ako Izraelský národ roky a roky putuje po púšti. Je to chodenie bez domova. Aj dnes mnohí takto putujú, prechádzajú životom a uvedomujú si, že to nikam nevedie. Nemáme vlastné miesto, kde by sme bývali, nemáme zem, v ktorej by sme sa mohli usadiť. Inými slovami je to obraz blúdenia, v ktorom sa nachádza ľudská duša, ktorá žije bez Boha. Človek roky chodí z jedného miesta na druhé. Stále skúša niečo nové a zisťuje, že to všetko je márnosť. „Boli hladní i smädní; ich duša omdlievala v nich“ (verš 5). Toto je opis života bez milosti Hospodinovej. Keď nejdeme cestou, ktorú pre nás určil Hospodin, ideme vlastnou cestou. Výsledok toho je blúdenie po púšti, po pustatine a nikde nenachádzame miesto odpočinku. To je prvý obraz z tohto žalmu.

V živote môžeme blúdiť roky a nikde sa nedostať. Mnohí ľudia si to neuvedomujú, ale mnohí si

myslia, že keď budú skúšať niečo nové, tak sa predsa len niekde pohnú, niečo sa naučia, nájdu odpoveď a ich duša sa nasýti. Ale nie je to tak. Pokiaľ sme odkázaní sami na seba, tak stále blúdime. Existuje predstava, podľa ktorej v súlade s napredujúcou civilizáciou sa stávame múdrejšími a rozumnejšími a vieme zvládnuť životné situácie. Pravda je však taká, že od pádu do hriechu sme sa nikam nepohli. Stále a stále len ukazujeme, že nevieme zvládnuť život. Navieme nájsť uspokojenie bez Boha. Navieme nájsť pomoc pre seba, ak nám ju nedá On.

Izaiáš hovorí, že sme blúdili ako ovce, keď sme išli svojou vlastnou cestou. Toto je náš prirodzený stav. Prečo? Pre hriech, ktorý nám vládne. Ak sa nás Boh neujme, blúdime ako ovce bez pastiera. Ale tento príbeh pokračuje ďalej.

Títo ľudia vo svojom súžení začali kričať na Hospodina a On ich vytrhol z ich úzkostí. Deje sa tu niečo, čo by sme neočakávali. Tí, ktorí vo svojej nevere a vo svojich hriechoch idú svojimi cestami, blúdia, začínajú volať na Hospodina. Prichádzajú do bodu, kedy si uvedomujú: „nemám domov, som biedny“, „chodím už roky po tejto zemi a neviem, prečo žijem a kam smerujem. Naviem, aký je zmysel toho, že ráno vstávam, že idem do práce, že zarábam peniaze, že ich míňam, atď. Do čohokoľvek vložím svoju dôveru, či je to rodina, či je to zábava, či je to iné potešenie v materializme, zisťujem, že ma to nenapĺňa“. Vo svojom súžení začínajú na Hospodina volať, pretože v skutočnosti život bez Boha je len súženie.

Je len otázka času, kedy si každý z nás uvedomí: nemá to perspektívu a som si istý, že ak to pôjde takto ďalej, zahyniem. A nielen dočasne, ale večne. „Volali vo svojom súžení na Hospodina, vytrhol ich z ich úzkostí“. Títo ľudia kričia vo svojom súžení a Boh ich zachraňuje. Ako ich zachraňuje? Ujme sa ich a vedie ich po ceste, aby mohli prísť do miesta, kde by prebývali. Nádherný obraz spasenia. Boh prichádza k nim tam, kde sa nachádzajú.

Prichádza k nim v situácii života, v ktorej si hovoria: niet nádeje pre mňa, som už úplne stratený. Keď si ich už nikto nevšíma, keď im už žiadne náboženstvo nemôže pomôcť, vtedy volajú na Hospodina. Boh prichádza, ujme sa ich a vedie: „a viedol ich po rovnej ceste“ (verš 7). Vedie ich ten, ktorý pozná, ako vyviesť človeka zo smrti, z hriechu. Ten, ktorý pozná ako ho doviesť tam, kde je večné blaho a šťastie. Toto pre nich robí, keď kričia na neho. K akému záveru dochádzame? Záver je vo verši 8 a 9: „Nech ďakujú Hospodinovi pre jeho milosť a pre predivné činy pred synmi človeka, lebo On nasycuje prahnúcu dušu a naplňuje ju dobrým“. Tieto slová sú v tomto žalme ako refrén.

Nie je to skúsenosť mnohých? Blúdili bez nádeje. Zrazu kričali a niekto ich počul. Nemusel ich

počuť nikto. Oni si totiž nezaslúžili, aby ich niekto počul. Keď Izraelci chodili po púšti, robili presný opak skutkov prameniacych z viery. Pohrdali Bohom, spochybňovali Ho, ale keď kričali na Hospodina, On ich počul. Vyviedol ich za ruku a vyslobodil ich. Nádherný obraz vykúpenia. Nech teda ďakujú Hospodinovi, nech vedia, že Hospodin to urobil pre nich, nie preto, akí boli, ale preto, že chcel ukázať svoje veľké a divné činy synom človeka. Ako Záchranca, ako Ten, ktorý ma milosť pre takúto situáciu. Aké požehnanie pre nás v dnešný deň to vidieť. Boh sa ujíma a vyvádza z beznádeje. Preto mu máme ďakovať a máme Ho oslavovať pre Jeho meno.

Všimnime si, že nielen blúdenie pominulo, ale aj ich duše, ktoré boli hladné, sú naplnené a naplňované dobrými vecami: „lebo nasycuje prahnúcu dušu a hladovitú dušu naplňuje dobrým“ (verš 9). Požehnaní sú tí, ktorí toto vo svojom živote poznali, pretože tí vedia, čo je milosť Hospodinova.

Druhý obraz je zo žalára. Niekto sa dostane do cely, kde je tma a čaká na smrť: „tí, ktorí sedeli vo tme a v tône smrti, spútaní biedou a železom“ (verš 10). V tejto cele nielenže sedia, ale tiež čakajú na smrť. Sú spútaní biedou a železom. „Železo“ je častý výraz, ktorým sa pozornosť upriamuje na okovy, alebo na ťažký útlak, z ktorého neexistuje vymanenie. Títo ľudia sa tam dostávajú preto, lebo sa vzpierali rečiam silného Boha. Dostávajú sa tam kvôli tomu, že pohrdnú Jeho radou: „pretože odporovali rečiam silného Boha a opovrhli radou Najvyššieho“ (verš 11). Najvyšší tu zjavuje svoju vôľu, dáva radu pre náš život, aby sme ju plnili. Nie je to len jedna rada, je to poriadok pre nich, niečo, čo im zjavoval. Opovrhnu slovom silného Boha a povedia si, že pôjdu svojou cestou. To, čo im Boh hovorieval, bolo pre nich bezpredmetné. Preto ich zaslúžene Boh ponížil a ponechal zožať ovocie svojich bezbožných rozhodnutí: „a preto zohnul ich srdce trápením; klesli, a nebolo toho, kto by bol pomohol“ (verš 12).

Toto je stav bez Krista. Toto je stav, keď ideme svojou vlastnou cestou. Náš život je tma. Chceme sa pohnúť, ale nemôžeme. Sme zotročení, lebo niekto nás zotročuje, pretože sme odmietli Boha, tak nás Boh nechal ísť svojou cestou. Slúžime hriechu a výsledok je, že sme vo tme. Nevidíme a čakáme, kto nás vyslobodí.

Ale niečo prekvapujúce sa opäť deje: „A keď volali na Hospodina vo svojom súžení, zachránil ich z ich úzkostí“ (verš 13). Robia to isté, čo ľudia v prvom obraze, vo verši 6. Volajú na Hospodina a On: „Vyviedol ich zo tmy a z tône smrti a ich povrazy potrhal“ (verš 14). Je to

milosť, že Hospodin je ochotný ich počuť a zachránil ich z ich úzkosti. To je obrovské povzbudenie. Hlas týchto volaní prišiel cez múry, cez tmu, v ktorej boli, cez blízkosť smrti, ktorej čelili, cez putá, ktoré mali. Hospodin prišiel, sklonil sa k nim a „vyviedol ich z tmy“ (verš 14). Opäť je tu niekto, kto prichádza k nim. Nie sú to oni, ktorí prichádzajú k Nemu, pretože nemôžu sa dostať z pút. Sú úplne odkázaní na to, aby Boh vstúpil do ich tmy, aby ich vyviedol odtiaľ, potrhali ich povrazy, urobil ich slobodnými, aby žili Jemu. To je obraz spasenia z milosti.

Vo verši 15 a 16 opäť refrén: „Nech oslavujú Hospodina pre jeho milosť a pre jeho divy pred synmi človeka, pretože polámal medené dvere a posekal železné závary“.

Tretí obraz: „Nezmyselní“. Myslí sa tu na tých, ktorí si svojimi bláznivými rozhodnutiami v živote spôsobili veľké ťažkosti. Boli pochabými, spôsobili si sami trápenie kvôli ceste svojho prestúpenia a pre svoje neprávosti. Títo ľudia vo svojom živote očividne urobili zlé, veľmi pochabé rozhodnutia. Po čase začali vidieť, aké ovocie im to prináša.

Ľudia často hovoria o svojej nezávislosti. Hovoria: ja si sám vyberiem cestu životom, ja si sám rozhodnem, čo je pre mňa dobré a čo nie. To je obraz bláznivých ľudí, ktorí vo svojej nezávislosti robia rozhodnutia a výsledok je, že sa dostávajú do trápenia. Mnohí si povedia: dám si trochu alkoholu, veď to mi nič neurobí – a časom zistia, že sú na alkohole závislí. Zistia, že sa im rozpadla rodina a zistia, že s tým nevedia pohnúť. Precitnú a uvedomia si, že sú pri bránach smrti. Aká je pre nich nádej? Čítame, že sa trápia: „trápili sa pre cestu svojho prestúpenia a pre svoje neprávosti! Ich duša si ošklivila každý pokrm, a priblížili sa až k bránam smrti“ (verše 17 a 18).

Títo ľudia nemali žiadnu radosť v živote. Keď si človek už aj pokrm zoškliví, je už tak zbiedený, že sa vo svojom vážnom stave priblíži až k bránam smrti. Celý čas vedeli títo nezmyselní (blázni), že sa im dostáva to, čo si zaslúžia. Žnú to, čo sami siali a želajú si, aby sa mohli vrátiť a začať znova. „Keby som mohol začať žiť život odznova. A robiť veci odznova, všetko by bolo inak.“ Ale všimnime si, že títo ľudia v tomto bode urobia presne to isté, čo urobia ľudia v predchádzajúcich obrazoch: „Ale keď kričali na Hospodina vo svojom súžení, zachráni ich z ich úzkostí“ (verš 19).

Všimnime si, čo Boh pre nich robí: „Znova a znova poslal svoje slovo a uzdravoval ich a vyslobodzoval z ich mnohej záhuby“ (verš 20). Žasneme, aká je milosť Hospodinova. Urobíme hriechy a previnenia, ktoré sú tak bláznivé a tak osudové, že plačeme: ako sme to mohli urobiť? a myslíme si, že je to bezvýchodiskové, že je to situácia, z ktorej nám už nikto nedokáže pomôcť a musíme s tým žiť a zomierať. Títo ľudia kričia k Hospodinovi a On prichádza a svojim Slovom ich uzdravuje. Očividne sa tu myslí na uzdravenie ich duší a ich svedomí, ktoré sú poráňané. Opäť je dôvod ďakovať len a len Hospodinovi za Jeho milosť (verš 21).

Štvrtý obraz milosti je vo veršoch 23 až 32. Moreplavci spoznajú, čo je záchrana Hospodinova. Ľudia sú obvykle pyšní na to, čo robia a myslia si, že majú veci pod kontrolou. Moreplavci v našom obraze zisťujú, že veci pod kontrolou nemajú. „Tí, ktorí sa plavia po mori na lodiach, ktorí pracujú na veľkých vodách, tí vidia skutky Hospodinove a jeho divy v hlbine. Lebo keď len povie, spôsobí to, že povstane búrlivý vietor, ktorý do vysoka dvíha jeho vlny“ (verš 23–25).

Aj skúsení moreplavci sa vedia triasť, keď Pán Boh ukáže niečo zo svojej moci nad prírodou, uvedomujú si, že sú v nebezpečenstve: „ich duša sa rozplýva v nebezpečenstve“ (verš 26). Keď sa duša rozplýva, nevieme, čo s nami bude, ako to celé skončí, bojíme sa. Títo ľudia v búrkach života kričia na Hospodina: „A keď kričia na Hospodina vo svojom súžení, vyvodí ich z ich úzkostí“ (verš 28). To je milosť, keď zastavuje búrku. Boh vie zastaviť vonkajšie okolnosti v našom živote – a vlny umíknú. Plavci sa radujú, že vlny utíchli a On ich privádza do ich vytúženého prístavu (verš 30).

To je obraz kresťanského života a vyslobodenia. Koľkí pyšní išli životom a Boh im ukázal, že veci nemajú vôbec pod kontrolou a sú bližšie smrti, ako si mysleli. Poslal ťažké okolnosti do ich života, poslal búrky a oni sa zastavili a povedali si: ďalej tu niet nádeje. Je to volanie na Hospodina, ktorý prichádza a zastavuje búrku. Boh má veci vo svojich rukách. Pripomína to námorníkov z knihy Jonáš, ktorí vo veľkej búrke spoznali, kto je Boh. Videli, čo Boh urobil, preto sa obrátili k Hospodinovi a volali k Nemu. Predtým kričali len k bôžikom, ktorí im nemohli pomôcť, ale potom, keď spoznali, kto je Hospodin, ktorý utišuje búrku, ktorý vie zachrániť, tak sa na Neho obrátili s vierou. „Nech oslavujú Hospodina...“ (verš 31–32).

Na konci žalmu nasledujú lekcie.

Prvá vec je, že Boh má vo svojej moci ľudí a všetky ich okolnosti. Žijeme si často, ako keby všetko bolo závislé od nás, ale je to On, ktorý: „Obracia rieky na púšť a vodné pramene na vyprahlú sušinu, úrodnú zem na slatinu pre zlosť obyvateľov, ktorí bývajú v nej“ (verše 33 a 34).

Rovnako však platí, že má moc konať presne opačne: „Obracia púšť na jazero vody a vypráhlú zem na pramene vôd. Osadzuje tam hladných, a postaví si tam mesto na bývanie. A posievajú polia, sadia vinice a nadobúdajú plodu úrody“ (verše 35-37) a žehná im (verš 38), aby mali všetkého dostatok. Inými slovami, tieto verše tiež vyjadrujú myšlienku, že Boh dokáže človeka znížiť a dokáže ho povýšiť. Dokáže sa milostivo ujať biednych a ponížených a tých, ktorí sú pyšní, znížiť.

Tento žalm je tu, aby povzbudil našu vieru, aby sme dôverovali Hospodinovi a ďakovali mu. Prečo sa ujal ľudí v každom tom príbehu? Lebo Hospodin je milostivý, je to Jeho milosť. Tých, ktorí nič nemajú a keď kričia na Neho, sa ujíma a vytrhne ich aj z tej najhoršej pasce.

Existuje nádej pre toho, kto blúdi oslepený tmou. Je nádej pre toho, komu sa zdá, že pre neho niet nádeje. Je nádej pre toho, kto ešte nepoznal Jeho spasenie v Pánovi Ježišovi Kristovi. Je tu skutočná nádej pre bezbožníkov, pretože text učí, že existuje milosť Hospodinova. Pre tých, ktorí ju spoznali, je tu povzbudenie ísť pred Neho a chváliť Ho. Každý veriaci vie: prv som bol slepý a teraz vidím. Prv som bol spútaný a teraz som slobodný. Prv som bol mŕtvy vo svojich prestúpeniach a hriechoch a teraz žijem. Prv som bol sputnaný hriechom a teraz môžem slúžiť môjmu Pánovi. Prečo je to tak? Je to preto, že som bol lepší od iných a môžem si gratulovať? Mal som silu zmeniť svoj biedny stav? Nie! V žiadnom prípade. Je to preto, lebo zasiahol Boh, keď som v súženiach volal na Hospodina. Tak, ako hovorí žalm: „keď kričali“.

Na záver otázka, na ktorú tento žalm upriamuje: Ako je to možné, že spravodlivý Boh, ktorým keď najprv opovrhovali, sa k nim takto žehnajúco obrátil? Boh je spravodlivý a mal by ich spravodlivo potrestať. Mal by spravodlivo nechať bezbožníkov piť z lisu Božieho hnevu. Prečo týchto ľudí vyslobodí, prečo im dokáže prejaviť milosť? A táto otázka nás nevedie k nikomu inému, ako k Pánovi Ježišovi Kristovi.

Jediný dôvod, prečo sa Boh ujme tých, ktorí idú svojimi vlastnými cestami a vo svojej núdzi kričia a obráti sa na Neho, je ten, že za nich trestal svojho Syna. Čo patrilo im, dostal Jeho syn. Vypil kalich hnevu Božieho proti nim v plnej miere. Milosť nie je lacná. Milosť nie je nikdy získaná, sprostredkovaná, či zaslúžená človekom, jeho postavením či šarmom. Je daná v Kristovi Ježišovi. Nemýľme sa, že milosť je niečo lacné, niečo samozrejmé. Nie! Udeľuje milosť

preto, lebo prv nechal zomrieť svojho Syna, aby všetci, ktorí budú na Neho kričať, ktorí sa na neho obrátia, našli vyslobodenie, Jeho priazeň a lásku. Všimnime si, že Boh robí pre nich veľmi veľa. Dáva budúcnosť, dáva nádej, dáva skutočný smer v živote. Či už tým, ktorí blúdia po púšti, či už tým, čo sú vo väzení, či už tým, ktorí doplatili na svoje nezmyselné rozhodnutia. Tých, ktorí idú po mori, dovádza do vytúženého prístavu. Toto robí Božia milosť. Božia milosť je jediná nádej pre človeka, ak má byť vytrhnutý zo zlých vecí a bezpečne dôjsť domov – tam, kde má byť s Bohom.

Preto ďakujeme Hospodinovi, lebo Boh zostupuje na miesto, kde sa nachádzame a mení naše smerovanie. Tam, kde sme dnes, tam zmení naše situácie, keď sa na neho obrátíme. Nech je to akýkoľvek hriech. Nech je to akékoľvek zlyhanie. Nech je to akákoľvek minulosť. Nech je to akákoľvek slabosť v nás a my sme si jej vedomí. Nech je to čokoľvek. Boh mení tieto situácie, lebo je milostivý. On je Boh, ktorý je hodný našej vďaky.

Kto je múdry, bude to ostríhať, a takí porozumejú rôznej milosti Hospodinovej (verš 43).